

nr 3 (215)
marzec 2026

ISSN 1898-0333

egzemplarz
bezpłatny

azalia

Pismo mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

www.nowasarzyna.eu

w numerze:

- obchody Dnia Sołtysa
- kolejny etap kanalizacji w Woli Zarczyckiej
- Brakon kontra Szwedzi
- Targi Rękodzieła

Nie wypalaj traw!

Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna zwraca się z apelem o niewypalanie traw, gdyż rodzi to zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców oraz prywatnego i publicznego mienia.

Wiosna to okres, w którym wyraźnie wzrasta liczba pożarów łąk i nieużytków. Spowodowane jest to wypalaniem traw i pozostałości roślinnych. Obszary wysuszonej roślinności stanowią doskonałe podłoże palne, co w zestawieniu z aktywnością człowieka, skutkuje gwałtownym wzrostem pożarów. Nawet niewielki wiatr wystarczy, aby mały ogień wymknął się spod kontroli, bardzo szybko rozprzestrzenił się i zamienił w tragiczny w skutkach pożar, niszczący pobliskie lasy, pola, a często także zabudowania.

Pożary zagrażają zwierzętom, szkodzą środowisku naturalnemu, zabijają pożyteczne mikroorganizmy, obniżają plony, naruszają strukturę gleby, niszczą wartościowe rośliny i wyjąłwiają ziemię. Wypalanie roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, szlakach kolejowych grozi karą pozbawienia wolności lub grzywny.

Zakaz wypalania traw określony został w Ustawie o ochronie przyrody oraz w Ustawie o lasach, a Kodeks wykroczeń przewiduje za to karę nagany, aresztu lub grzywny, której wysokość może wynieść do 30 tys. zł. Co więcej, jeśli w wyniku podpalenia trawy dojdzie do pożaru, który spowoduje zagrożenie utraty zdrowia lub życia wielu osób albo zniszczenia mienia wielkich rozmiarów, wtedy sprawca – zgodnie z zapisami Kodeksu karnego – podlega karze pozbawienia wolności nawet do 10 lat.

Oprócz ww. sankcji wypalającemu grożą również dotkliwe kary, które nakładać może Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zakaz wypalania gruntów rolnych jest jednym z warunków, których rolnicy zobligowani są przestrzegać, aby móc ubiegać się o płatności bezpośrednio i obszarowe.

foto. OSP Wola Zarczycka

Miesięcznik „Azalia”

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie, ul. Kopernika 1, 37-310 Nowa Sarzyna.

Adres redakcji: 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Kopernika 1, tel. 17 24 13 177.

Redakcja: Piotr Sowa, Agnieszka Kopacz, Janusz Motyka.

Skład: Piotr Sowa.

Zdjęcie na okładce - Wiesław Piechowski.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych.

Kontakt: p.sowa@nowasarzyna.eu, tel. 17 24 13 177, wew. 301.

Nakład: 2 000 egzemplarzy.

Druk: Zakład Poligraficzny „Tercet”, Ćmińsk, ul. Wyrowce 116, 26-085 Miedziana Góra, tel. 609 531 637.

Dostojna Jubilatka Pani Aleksandra Gnatek

Z okazji wspianego Jubileuszu 100. urodzin pragnę złożyć Pani, w imieniu wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna oraz własnym, najserdeczniejsze życzenia i gratulacje.

Jubileusz setnych urodzin to niezwykle doniosła i wyjątkowa chwila. Sto lat życia to czas, który dla większości z nas wydaje się nieosiągalny. To również bogactwo doświadczeń i życiowej mądrości, a także wspomnienia wielu chwil radości, wzruszeń i wyzwań.

Dane było Pani przeżyć cały wiek historii naszej Ojczyzny – czas wielkich przemian, trudów, ale i nadziei. Tak długie życie stanowi prawdziwą skarbnicę doświadczeń i inspirację dla młodszych pokoleń.

Życzę Pani dobrego zdrowia, pogody ducha, wszelkiej pomysłowości oraz kolejnych lat przeżytych w spokoju, życzliwości bliskich i nadziei na każdy nowy dzień.

Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

Nowa Sarzyna, 10 marca 2026 r.

Zadbajmy o estetykę i bezpieczeństwo naszego otoczenia!

Odpowiadając na liczne zgłoszenia mieszkańców Nowej Sarzyny, publikujemy apel dotyczący właściwej opieki nad naszymi pupilami.

Nasze osiedla i tereny miejskie to wspólna przestrzeń, która służy nam wszystkim do odpoczynku i spacerów. Aby każdy z nas mógł czuć się w niej bezpiecznie i komfortowo, zwracamy się z prośbą do wszystkich właścicieli czworonogów o przestrzeganie kilku kluczowych zasad:

- **prowadzenie psa na smyczy** – to nie tylko wymóg bezpieczeństwa dla przechodniów, dzieci i innych zwierząt, ale także ochrona dla Twojego pupila. Smycz pozwala na pełną kontrolę nad psem w sytuacjach nieprzewidywanych.

- **obowiązek sprzątnięcia po psie** – czysty trawnik i chodnik to nasza wspólna wizytówka. Prosimy o każdorazowe usuwanie nieczystości po swoich podopiecznych. Pamiętajmy, że dbanie o higienę otoczenia to wyraz szacunku wobec sąsiadów.

- **ochrona zieleni miejskiej** – kolorowe rabaty, nowo nasadzone kwiaty oraz krzewy przy budynkach wymagają nakładu finansowego i pracy, by cieszyć nasze oczy. Prosimy o niewypuszczanie psów w miejsca nasadzeń. Pse odchody i rozkopanie ziemi niszczą roślinność, która zdoła nasze miasto.

Małe gesty każdego z nas składają się na wielką zmianę. Dziękujemy za zrozumienie i dbanie o to, by nasza okolica była przyjaznym, czystym i bezpiecznym miejscem dla każdego mieszkańca.

Alleluja, Jezus Żyje!

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych składam Państwu najserdeczniejsze życzenia. Niech ten szczególny czas, symbolizujący odrodzenie i nadzieję, przyniesie do Państwa domów spokój, radość oraz wytchnienie od codziennych trosk. Życzę, aby wielkanocny poranek wypełnił Państwa serca wiarą w lepsze jutro, a spotkania w gronie najbliższych były pełne ciepła i wzajemnej życzliwości. Niech te święta będą czasem budowania wspólnoty i optymizmu, który zostanie z Państwem na długo.

**Burmistrz Miasta i Gminy
Nowa Sarzyna**
Zy elwel
Andrzej Rychel

Z okazji Świąt Wielkanocnych składam Państwu najserdeczniejsze życzenia zdrowia, pokoju i nadziei. Niech ten wyjątkowy czas będzie okazją do wytchnienia, spotkań w gronie najbliższych oraz umocnienia wiary w dobro i wzajemną życzliwość.

Niech Zmartwychwstanie Pańskie przyniesie Państwu radość i nadzieję w lepsze jutro.

**Radny Sejmiku
Województwa Podkarpackiego**
Jerzy Paul

Na czas Świąt Wielkiej Nocy składam Państwu życzenia, aby bezgraniczna miłość, którą w swym cierpieniu ukazał nam Chrystus niosła światło Bożej łaski i opieki, udzielając wsparcia w codziennych sprawach oraz stając się fundamentem rodzinnej bliskości, miłości i zrozumienia.

Pragnę także życzyć, aby tajemnica Zmartwychwstania Pańskiego każdego dnia była niezmiennym źródłem nadziei, radości i pokoju oraz napełniała serca wiarą w zwycięstwo dobra nad złem, prawdy nad fałszem, życia nad śmiercią.

dr inż. Karol Ożóg
Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego

Wielkanoc 2026

Drodzy Mieszkańcy powiatu leżajskiego!

"Wierzyście w Boga? I we Mnie wiercie! W domu Ojca mego jest mieszkań wiele. Gdyby tak nie było, to bym wam powiedział. Idę przecież przygotować wam miejsce." J 14, 1-2

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkiej Nocy pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności, aby ten wyjątkowy czas był spędzony w atmosferze szczęścia, wewnętrznego spokoju, dobrego zdrowia i wzajemnej życzliwości.

Niech Zmartwychwstanie Chrystusa na nowo wypełni serca nadzieją, dzięki której spojrzymy z ufnością w przyszłość. Niechaj budząca się do życia wiosna sprawi, że radosny nastrój towarzyszy nam będzie nie tylko przy wielkanocnym stole, ale również w każdym kolejnym dniu.

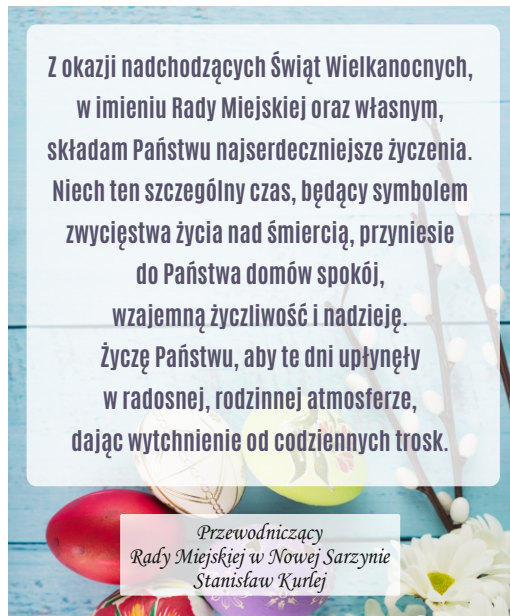
W imieniu Rady Powiatu Leżajskiego
Przewodnicząca Rady
Monika Milo

W imieniu Zarządu Powiatu Leżajskiego
Starosta Leżajski
Zdzisław Leško

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych, w imieniu Rady Miejskiej oraz własnym, składam Państwu najserdeczniejsze życzenia. Niech ten szczególny czas, będący symbolem zwycięstwa życia nad śmiercią, przyniesie do Państwa domów spokój, wzajemną życzliwość i nadzieję. Życzę Państwu, aby te dni upłynęły w radosnej, rodzinnej atmosferze, dając wytchnienie od codziennych trosk.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie**
Stanisław Kurlej

W Łętowni odbyły się gminne obchody Dnia Sołtysa

14 marca w budynku filii Centrum Kultury i Biblioteki w Łętowni, odbyły się gminne obchody Dnia Sołtysa. Uroczystość była okazją do podziękowań sołtysom i przewodniczącym osiedli, którzy na co dzień są najbliższymi mieszkańców swoich miejscowości i zajmują się ich sprawami.

- Dziękuję, że każdego dnia stawiacie ramię w ramię z mieszkańcami, rozwiązując ich problemy. Wasza praca to coś więcej niż obowiązki – to służba drugiemu człowiekowi. Życzę Wam, aby to zaangażowanie wracało do Was w postaci ludzkiej wdzięczności i dawało siłę do dalszych działań. Dużo zdrowia i szczęścia dla Was i Waszych bliskich – mówił podczas

spotkania burmistrz Andrzej Rychel. Życzenia złożyli także dyrektor biura burmistrza Jerzy Paul, sekretarz miasta i gminy Adam Madej oraz dyrektor CKiB Emilia Wojtyna.

Uroczystość uświetnił wyjątkowy program artystyczny, który dostarczył gościom wielu pozytywnych emocji. Dla uczestników zaśpiewał i zagrał zespół „Po Godzinach”, działający przy Centrum Kultury i Bibliotece w Nowej Sarzynie. Muzyczny występ był doskonałym dopełnieniem spotkania, tworząc atmosferę sprzyjającą integracji i rozmowom na temat lokalnych społeczności.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

XXXV sesja Rady Miejskiej

16 lutego 2026 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie odbyła się XXXV sesja Rady Miejskiej. Na wstępie przyjęto sprawozdania z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z realizacji uchwał.

Następnie omówiono informację na temat ładu i porządku publicznego w mieście i gminie, przygotowaną przez Komisariat Policji w Nowej Sarzynie. Łączna liczba przestępstw stwierdzonych w 2025 r. spadła w stosunku do roku poprzedniego o 32 i wyniosła 134. Spadły przestępstwa o charakterze kryminalnym, wzrosły kradzieże cudzej rzeczy oraz przestępstwa z zakresu niealimentacji i przemocy w rodzinie. Ogólna wykrywalność kształtowała się na poziomie 77,61%. W ur. policjanci ujawnili 379 wykroczeń, nałożyli 121 mandatów karnych i 217 pouczeń oraz przeprowadzili 235 czynności wyjaśniających. Odnotowano 92 zdarzenia drogowe, w tym 75 kolizji, 13 szkód parkingowych i 4 wypadki drogowe. Zatrzymanych zostało 47 osób poszukiwanych. Przeprowadzono także 233 interwencje domowych i sporządzono 18 formularzy tzw. „niebieskich kart”.

W dalszej części obrad, rada zapoznała się informacją o stanie rolnictwa. Na terenie naszej gminy odługuje około 38% użytków rolnych. W większości są to grunty orne oraz użytki zielone niskich klas bonitacyjnych. Gmina Nowa Sarzyna posiada 453 ha gruntów rolnych. W strukturze zasiewów dominuje zboże i użytki zielone, rzadziej uprawiane są owoce i warzywa. W 2025 roku konsultanci ODR w Leżajsku pomagali wypełniać elektroniczne wnioski o dopłaty obszarowe oraz szkolili rolników z zakresu właściwego stosowania środków ochrony roślin i nawozów. W gminie funkcjonuje 21 gospodarstw ekologicznych, produkujące certyfikowaną żywność. Doradca z PZDR udzielił 195 porad, a rolnicy uczestniczyli w szeregu szkoleń podnoszących poziom wiedzy i kompetencje. Gmina zleciła

ponadto badanie odczynu i zasobności gleb, z których skorzystało 17 gospodarstw o powierzchni 47,68 ha.

W kolejnym punkcie przyjęto sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz informacje o dokonanych umorzeniach podatków lokalnych w 2025 roku.

Następnie radni podjęli uchwały w sprawach:

- wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy części nieruchomości gruntowych położonych w Nowej Sarzynie.

Przedmiotem dzierżawy jest część nieruchomości o nr ewid. 1127/3 i 1128 o pow. 335 m², przeznaczonych pod użytkowanie rolniczo-ogrodnicze.

- wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego położonego w Jelnej.

Przedmiotem najmu jest lokal o powierzchni 10,60 m², przeznaczony pod działalność usługową.

- udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Leżajskiemu.

Przeznaczono 400 tys. zł na przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 1240R Wola Zarczycka – Nowa Sarzyna.

- przyjęcia sołectwa Sarzyna do Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi i Sołectkiej Strategii Rozwoju Wsi Sarzyna na lata 2026-2031.

Opracowanie strategii i przystąpienie do PPOW umożliwi ubieganie się o środki zewnętrzne na zadania z zakresu odnowy i rozwoju wsi.

- zmiany uchwały ws. określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce.

Miesięczna dotacja dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce wyniesie 400 zł na każde dziecko objęte opieką.

oprac. Piotr Sowa

Kanalizacja w Woli Zarczyckiej – kolejny etap inwestycji

Mieszkańcy Woli Zarczyckiej mogą liczyć na dalszą poprawę infrastruktury technicznej. 16 marca br., burmistrz Andrzej Rychel podpisał umowę z wykonawcą Waldemarem Flisem, reprezentującym F.H.U. „Flisek” S.C. i rozpoczęła się realizacja trzeciego etapu budowy sieci kanalizacji sanitarnej, który obejmie przysiółki Parszywka, część Kołaczni oraz dokończenie sieci w przysiółku Flisy. To kolejny krok w kierunku podniesienia komfortu życia mieszkańców oraz poprawy stanu środowiska naturalnego.

Inwestycja zakłada kompleksową budowę sieci kanalizacyjnej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. W ramach zadania powstanie grawitacyjna sieć kanalizacyjna o łącznej długości ponad 9,5 km oraz sieć kanalizacji tłocznej o długości przeszło 2 km. Kluczowym elementem przedsięwzięcia będzie także budowa dwóch przepompowni ścieków wraz z ich zasilaniem energetycznym.

Projekt obejmuje również wykonanie przyłączy kanalizacyjnych do budynków o łącznej długości ponad 1,1 km, co umożliwi bezpośrednie podłączenie kolejnych gospodarstw domowych do nowej sieci. W ramach prac powstaną także ogrodzenia oraz drogi dojazdowe do przepompowni, a istniejąca infrastruktura – w tym rowy i nawierzchnie dróg – zostanie naprawiona i uporządkowana.

Realizacja inwestycji możliwa jest dzięki wsparciu finansowemu ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w wysokości 4,7 mln zł. Całkowita wartość zadania to 5,8 mln zł.

Budowa kanalizacji sanitarnej to nie tylko inwestycja w infrastrukturę, ale przede wszystkim w zdrowie mieszkańców i ochronę środowiska. Dzięki niej ograniczone zostanie ryzyko zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych, a także poprawią się warunki sanitarne.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa, arch. UMiG

Nowe życie starego przedszkola

drugą młodość, służąc zarówno przedsiębiorcom, jak i miejscowym organizacjom społecznym.

W budynku działa salon fryzjersko-kosmetyczny, który oferuje usługi pielęgnacyjne dla mieszkańców. Swoją siedzibę ma tu również biuro rachunkowe, świadczące usługi księgowe oraz doradztwo podatkowe dla firm i osób prywatnych. Kolejny lokal zajmuje punkt sprzedaży detalicznej kwiatów, roślin, nasion i nawozów, gdzie można także kupić artykuły dla zwierząt domowych, w tym karmę i akcesoria. W budynku funkcjonuje także biuro ubezpieczeniowe, oferujące pomoc w wyborze odpowiednich polis oraz możliwość opłacenia domowych rachunków.

Nowe życie dawnego przedszkola to jednak nie tylko działalność gospodarcza. Budynek wciąż pełni ważną funkcję społeczną. Swoje miejsce znalazły tu również organizacje pozarządowe, które prowadzą działalność na rzecz mieszkańców i pielęgnują lokalne tradycje. Z pomieszczeń korzysta Koło Gospodyń Wiejskich w Woli Zarczyckiej, Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Zarczyckiej oraz Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Ludowej „Wolany”.

- Budynek po przedszkolu „Źródółko” to dowód na to, że zmiana przeznaczenia obiektu publicznego może przynieść korzyści wszystkim stronom. Gmina zyskała samofinansujący się obiekt, przedsiębiorcy atrakcyjną przestrzeń do rozwoju, a mieszkańcy – wygodny dostęp do usług i kultury w jednym miejscu – podkreśla burmistrz Andrzej Rychel.

Dawne przedszkole w Woli Zarczyckiej nie jest już tylko wspomnieniem o przeszłości. Odpowiedni pomysł i współpraca potrafiły tchnąć nową energię w stare mury, tworząc przestrzeń, która służy lokalnej wspólnotce.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Przez dziesięciolecia mury tego budynku wypełniał śmiech dzieci i gwar przedszkolnej codzienności. Gdy w 2024 roku społeczność Przedszkola Samorządowego „Źródółko” w Woli Zarczyckiej przeniosła się do nowoczesnego, pasywnego obiektu, wielu mieszkańców zastanawiało się, jaki los spotka opuszczone sale w centrum miejscowości. Niespełna dwa lata po tych zmianach, znamy już odpowiedź. Budynek nie tylko nie popadł w zapomnienie, ale stał się dynamicznym inkubatorem lokalnej aktywności.

Obecnie obiekt znajduje się pod skrzydłami Centrum Kultury i Biblioteki w Nowej Sarzynie. Dzięki przemyślanej strategii zarządzania i atrakcyjnej lokalizacji, dawne przedszkole zyskało

Jak Brakon Szwedów nad Sanem gromił

W marcu 1656 r. niszczyli przeprawy na Sanie i jego dopływach, rabowali i zatapiali łodzie z wojennymi łupami wroga. Na wodzie i w nadrzecznych lasach pojawiali się nagle jak duchy i wycinali w pień Szwedów, którzy plądrowali tereny wzdłuż Sanu i Wisły. Tak tajemniczy Brakon [właściwie: Bracon] i jego rzeczni piraci zapisali się w pamięci mieszkańców Doliny Dolnego Sanu od Jarosławia po Sandomierz. 370 lat po tych wydarzeniach warto spróbować rozwikłać zagadkę tegoż Brakona i oddać cześć tysiącom chłopskich bohaterów poległych w czasie „Potopu”.

Rejterada Karola X Gustawa

Pojedynek Wołodyjowskiego z Kannebergiem pod Jarosławiem. Fragment widokówki z pocz. XX w. Fot. domena publiczna

Po 20 marca 1656 r. wojna polsko-szwedzka przybrała wręcz powszechny charakter, a klęska Skandynawów była już kwestią czasu. Król Jan Kazimierz, 5 marca we Lwowie, a Stefan Czarniecki 20 marca w Grochowcach pod Przemyślem, wydali uniwersały, których adresatem była ludność wiejska. Generalny regimentarz Czarniecki pisał do chłopów: „Pobudzam tedy i ja wszystkich, chwale Bożą miłujących do zemśzczenia się tak wielkich krzywd bożych, deklarując wójtom i wszystkiemu pospólstwu, aby powstawszy z orężami swymi, nieprzyjaciela niszczyli i gdzieby się jeno pokazał, żadnemu nie folgowali, śmiercią złość ich nagradzając”. Podobny charakter miał uniwersał Jerzego Lubomirskiego, wydany w Kańczudze 22 marca. Ruszyło więc chłopstwo zbrojne w rusznice, kute na sztorc kosy, maczugi i tasaki bić wroga. Wielu Szwedów poległych z rąk chłopskich partyzantów spoczywa w leśnych i polnych mogiłach. 23 marca, Karol X Gustaw Wittelsbach zarządził odwrót z Jarosławia w kierunku Sandomierza wzdłuż lewego brzegu Sanu. 24 marca pod Tryńczą, atakowani Szwedzi stracili ludzi, porzucili tabory i armaty. Dzień później, pod Giedlarową lud puszczański dowodzony przez zdolnego dowódcę wyciął straży tylną szwedzkiej armii. 26 i 27 marca, Karol X Gustaw nocował w leżajskim klasztorze. Żołdacy ukradli skarb bernardynów, złupili miasto i przedmieścia, zabili kilkunastu cywili. 27 marca główne siły wroga ciągnęły przez Jelną w kierunku Sarzyny, Koppek i Rudnika. „Poważne straty ponieśli żołnierze Karola Gustawa [...] w czasie przeprawy przez rzekę Trzebośnica koło wsi Ruda...”. Ale to nie był koniec problemów Szwedów.

Rudnicki epizod

27 marca, chorągiew Dymitra Wiśniowieckiego pod komendą Teodora Szandarowskiego zaatakowała królewski biwak w Rudniku. Karol Gustaw spożywał posiłek i omal nie dostał się do niewoli. Rotmistrz Szandarowski zdobył w tej potyczce „sztandar”. [Przez długie lata był on własnością Branickich,

później Tarnowskich. W 1959 r. ostatni właściciel majątku, Stanisław hr. Tarnowski przekazał sztandar-proporzec do muzeum na Wawelu. Proporzec, bowiem domniemany sztandar jest proporcem masońskim.]. Tylko dzięki poświęceniu rajtarów, król uciekł konno do Niska. Zdarzenie to kojarzy się powszechnie z Michałkiem, chłopskim bohaterem, którego Henryk Sienkiewicz wprowadził do fabuły „Potopu”. [Prawdziwy Michałek pod Rudnikami nie walczył, nie był chłopskim wyrostkiem, ale dowódcą oddziału w Prusach]. Autorzy opracowań przytaczają innych chłopskich bohaterów, jak choćby Nikisiółkę – włościanina spod Klimontowa czy retmana Brakona, który m.in. wg dra hab. Józefa Półciwarka „stał na czele silnego, liczącego około 8 tysięcy ludzi flisackiego oddziału operującego na Wiśle i Sanie, między Leżajskiem i Sandomierzem”. Flisak Brakon miał pochodzić z Ulanowa lub okolicy.

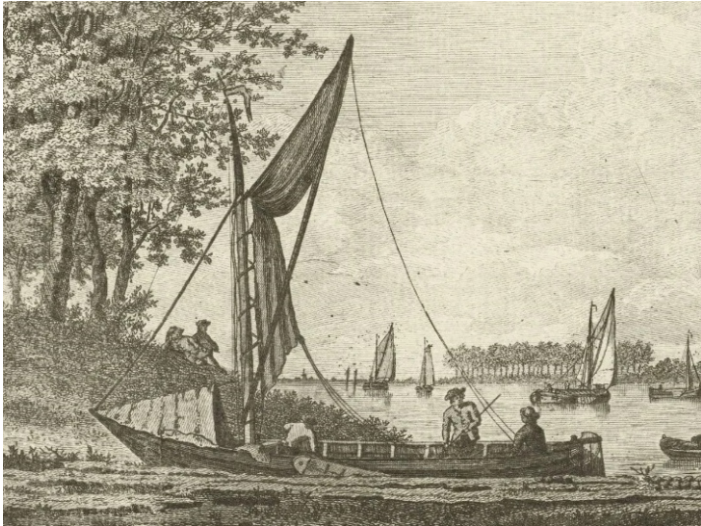
Bitwa pod Raclawicami i Niskiem

Bitwa Polaków ze Szwedami 1656 pod Warką. Mal. Mirosław Szeib

28 marca zbieg korzystnych dla Szwedów zdarzeń uchronił ich od klęski. Dobrze przygotowany plan ataku z udziałem wojsk Czarnieckiego oraz oddziałów chłopskich partyzantów nie powiódł się, a bitwa pod Niskiem stała się „Termopilami polskich chłopów”. Tego dnia, późnym popołudniem, chorągwie Czarnieckiego zniosły niewielki oddział zaopatrzeniowy i nagłym uderzeniem zamierzały wtargnąć do słabo chronionego szwedzkiego obozu. Dzięki postawie samego króla i błyskawicznej rekontry wojska udało się Szwedom zażegnać niebezpieczeństwa. Na tyły Polaków nadciągali rajtarzy. Czarniecki w obliczu śmiertelnego zagrożenia zarządził odwrót, ponieważ Aleksander Hilary Połubiński spóźnił się dwie godziny i nie wszedł ze swoim oddziałem do walki. Ponad 2 tys. chłopów, po części uzbrojonych w rusznice, było elementem zasadki. Ukryci w lesie zabezpieczali odwrót polskiej konnicy. Partyzanci skupili na sobie impet szwedzkiego kontrataku. Chłopi walczyli dzielnie do końca, choć ich starcie z rajtarami z góry skazane było na porażkę. Swój poświęceniem uratowali jazdę, dając jej czas do odwrotu. Straty Szwedów w całej bitwie sięgnęły 600 martwych żołnierzy. Według Samuela Pufendorfa – historyografa Karola X Gustawa – oddziały generała Roberta Douglasa w bitwie pod Niskiem zabiły 1 200 chłopów... Mogiła chłopskich partyzantów w Raclawicach k. Niska jest świadectwem tamtych wydarzeń.

Z rusznicą i batem na Szwedów

XVII w. łodzie żaglowe na rzece, ze zb. Rijksmuseum. Fot. domena publiczna

W czasach galicyjskich i II RP w niejednym domu w dolinie Sanu opowiadano i czytano „ku pokrzepieniu serc” o wyczynach Brakona i jego chłopskiej kompanii. Oddziały chłopów, flisaków, przewoźników rzecznych, drwali, weteranów wcześniejszych wojen, a nawet różnego rodzaju grasantów i wyjętych spod prawa były bardzo skuteczne w walce partyzanckiej na lądzie, jak też na wodzie. Dla Szwedów, San był arterią, którą spławiali łupy, transportowali broń i amunicję, a także drogą ewakuacji. Partyzanci mieli szybkie łodzie, tzw. baty. Ożaglowanie rozprzowe o średniej powierzchni 130-150 m² przy dodatkowym tzw. „bękartie” o pow. powyżej 60 m² dawały niezłą prędkość i przewagę nad wyładowanymi łupami galarami i skutami. Ustalenia historyków potwierdzają, że byli także uzbrojeni w broń palną i umieli się nią posługiwać. Puszcząnski partyzantami znanymi z Sanu dowodził tajemniczy Brakon. XX-wieczni publicyści utrzymywali, że był flisakiem lub retmanem. Teza wydaje się jednak mało prawdopodobna. Już sam fakt, że Brakon „zgromadził wokół siebie 8-tysięczny oddział, dobrze uzbrojony i wyćwiczony w walce” oraz to, że brano go pod uwagę w planowaniu starć ze Szwedami świadczy, że był to doświadczony wojskowy dowódca, z pełnym poparciem regimentarza Czarnieckiego i króla Jana Kazimierza.

Dragon królowej Ludwika

Ludwika Maria-Gonzaga, portret pędzla Ferdinanda Bola. Fot. domena publiczna

Wiadomo, że Bracon przewoźnik rzeczny, zebrał 4.000 chłopów. Obległ rzeki zajęte przez Szwedów i zdobył wiele łupów, w tym 40.000 funtów srebra. Później miał przy sobie 8.000 ludzi – zanotował pod datą 31 marca 1656 r. w swoim dziuryszu Bazyli Rudomicz (1620-1672), profesor i rektor Akademii Zamojskiej. Nazwisko Bracon w Polsce nie występuje i nie występowało dawniej. Skoro nie był miejscowym flisakiem, czy nawet retmanem, to kim? Biorąc pod uwagę

ówczesne realia, odpowiedź nasuwa się jedna. Najprawdopodobniej najemnym żołnierzem. I to z Francji, bowiem nazwisko to występuje tam do dzisiaj, głównie w Burgundii. W Rzeczypospolitej Obojga Narodów od poł. XVII w. żołnierze autoramentu cudzoziemskiego – głównie dragoni – odgrywali bardzo istotną rolę. Pierwsza chorągiew dragonii pojawiła się w wojskach litewskich w 1617 r., dowodzona przez przybyłego z Francji Gabriela Ceridon. Związki króla Jana Kazimierza Wazy z Francją były bardzo silne i wielopłaszczyznowe. W 1638 r., podczas podróży przez Francję w celach dyplomatycznych, Jana Kazimierza aresztowano z rozkazu kardynała Richelieu pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Hiszpanii. Siedział w lochu blisko 2 lata. Po śmierci swojego brata, Władysława IV, Jan Kazimierz poślubił w 1649 r. jego wdowę – francuską księżniczkę Ludwikę Marię Gonzagę. Królowa Ludwika miała duży wpływ na politykę i działania męża, szczególnie w czasie potopu szwedzkiego. W zasadzie odegrała kluczową rolę w organizacji oporu przeciwko Szwedom. Zjednała do siebie Stefana Czarnieckiego, który dzięki jej działaniom po obronie Krakowa pozostał wierny Janowi Kazimierzowi. Czarniecki dowodził regimentami dragonów i piechoty cudzoziemskiego autoramentu pod Beresteczkiem (1651) i na Braclawszczyźnie (1653). Bracon mógł być więc towarzyszem broni regimentarza, także w kampanii nad Sanem 1656 r. Czy ludzie Bracona byli rzeczonymi piratami? A może nazwać ich kaprami? W XVII-wiecznej Polsce piraci znad Wisły, właściwie kaprowie, „legalnie” łupili obce statki i służyli naszym władcom. Tu, nad Sanem, również mieli przyzwolenie króla Jana Kazimierza i możnowładców na mordowanie i rabowanie Szwedów, czyli można uznać, że tak.

Umundurowanie dragonów w Polsce w poł. XVII w. mal. Bronisław Gembarzewski

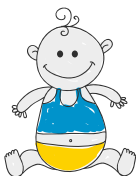

Bibliografia (wybór)

- Barnat Mieczysław, *Potop szwedzki. Bitwa pod Niskiem 28 marca 1656 r.*, Wyd. Tow. Ziemi Niżańskiej, Nisko-Raclawice 2013.
 Błonski Franciszek, *Odwrot Szwedów spod Jarosławia*, w: Nowy Tygodnik nr 2(308) 1956.
 Borcz Andrzej, *Działania wojenne na terenie Ziemi Przemyskiej i Sanockiej w latach „Potopu” 1655-1657*, Przemysł 1999.
 Czach Ryszard, *Wśród fal „potopu”*, w: Profile nr 3 (200) 1986.
 Marcinkowski Karol, *Stefan Czarniecki w dobie potopu szwedzkiego. Kampania nad Wisłą i Sanem r. 1655/56*, Wyd. Napoleon V, Oświęcim 2019.
 Motyka Janusz, *Sarżyna w czasach szwedzkiego „potopu”*, w: Azalia nr 2(100) luty 2016.
 Sienkiewicz Henryk, *Potop t. 3*, (red. J. Krzyżanowski), PIW 1978.
 Rudomicz Bazyl, *Efemeros czyli dziurysz prywatny pisany w Zamościu w latach 1656-1672*, Przekł. Władysław Froch, wstęp i oprac. Marian Lech Klementowski, Wyd. UMCS 2002.

Janusz Motyka
 reporter.motyka@gmail.com

WITAMY NAJMŁODSZYCH MIESZKAŃCÓW!

Publikujemy kolejne nadesłane zdjęcia naszych najmłodszych mieszkańców. Burmistrz składa serdeczne gratulacje wszystkim świeżo upieczonym rodzicom, przekazując okolicznościowy list oraz drobny upominek dla dziecka. Udostępnione fotografie prezentujemy na łamach naszego miesięcznika, dzieląc się radością z narodzin nowych mieszkańców gminy.

Lena

Kaja

Lena

Łucja

kultura

Targi Rękodzieła i Festiwal Dmuchańców dla Antosia

W niedzielę, 22 marca br., na terenie MOSiR-u w Nowej Sarzynie odbyły się Targi Rękodzieła oraz Gminny Festiwal Dmuchańców. Wydarzenie przyciągnęło wielu mieszkańców, oferując zarówno możliwość zakupu wyjątkowych produktów, jak i świetną zabawę dla całych rodzin.

Na targach zaprezentowało się ponad 30 wystawców, którzy przygotowali bogatą ofertę rękodzieła – w tym piękne dekoracje wielkanocne, ale także wiele innych unikatowych wyrobów.

W trakcie wydarzenia prowadzona była zbiórka środków na leczenie Antosia Króla z Łukowej. Warto podkreślić ogromne zaangażowanie wystawców – część z nich przekazała cały dochód ze sprzedaży, a inni jego część, na wsparcie naszego małego mieszkańca.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom, wystawcom oraz osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia za wspólnie spędzony czas, okazaną życzliwość i wielkie serca.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

Mały Antoś walczy z DMD ! Pomóż nam go ratować !

Antoni Król

Patogenne warianty w genie DMD korelowane z dystrofią mięśniową Duchenne'a i Beckera

WESPRZYJ MNIE

siepomaga.pl

siepomaga.pl/antos-krol

„Wrzeciono 2026” - rozstrzygnięte

W sobotę, 28 lutego br., w Muzeum Ziemi Leżajskiej odbyła się XXXII edycja Międzynarodowych Spotkań Poetów „Wrzeciono 2026”. To konkurs o ugruntowanej, wieloletniej tradycji, który wyrósł

z nurtu poezji ludowej, by z czasem ewoluować w wydarzenie przyciągające twórców z regionu, kraju i Polonii - z najróżniejszych środowisk poetyckich.

Jurorzy przyznali pierwsze miejsce Grzegorzowi J. Męcińskiemu, drugie Lidii Izabeli Lachowskiej, a trzecie Ewie Kazak. Ponadto wyróżniono jedenastu twórców, wśród których znaleźli się: Grzegorz Chwieduk, Marta Męcińska, Anna Gajda, Barbara Sażalska, Jan Gumbisz, Maria Tomasik, Jerzy Wójtowicz, Monika Zająć-Czerkies, Małgorzata Szepelak, Andrzej Ziobrowski oraz Agnieszka Józwiak.

Tradycyjnie, ważną częścią wydarzenia był także konkurs jednego wiersza, w którym zwyciężył Tomasz Potejko.

Finał konkursu wzbogaciła oprawa muzyczna. Publiczność mogła wysłuchać poezji śpiewanej w wykonaniu grupy „Pod Skrzydłami” z Jeżowego, a także podziwiać występ Jakuba Czapli – cymbalisty z zespołu „Iskierczanie”, którego muzyka nadała wydarzeniu wyjątkowy klimat.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządu i instytucji kultury, m.in. członkini zarządu Powiatu Leżajskiego Wanda Rakszawska-Stopyra, dyrektor Muzeum Ziemi Leżajskiej Jacek Kwiecieński oraz Roman Kostyra - prezes Stowarzyszenia Folklorystycznego „Majdaniarze” które zainicjowało konkurs i organizuje go od ponad trzech dekad. W tym roku współorganizatorami byli Stowarzyszenie Literackie „Witryna” ze Stalowej Woli oraz Muzeum Ziemi Leżajskiej. Partnerem wydarzenia było Miasto i Gmina Nowa Sarzyna, a partnerem medialnym Polskie Radio Rzeszów.

Piotr Sowa, fot. Wiesław Gajda

oświata

Wielkanocna pomoc w „Jedyneczce”

W Przedszkolu Samorządowym „Jedyneczka” w Nowej Sarzynie trwa wyjątkowy Kiermasz Wielkanocny. Tym razem świąteczne przygotowania mają głębszy cel – całkowity dochód ze sprzedaży ozdób zostanie przekazany na leczenie Antosia Króla, podopiecznego placówki.

Antoś zmaga się z dystrofią mięśniową Duchenne’a (DMD). To bezlitosna choroba genetyczna, która powoduje stopniowy zanik mięśni. Dla chłopca i jego rodziny każdy dzień to wyścig z czasem, a jedyną szansą na zatrzymanie postępów choroby jest bardzo kosztowne, specjalistyczne leczenie i rehabilitacja.

Spółeczność „Jedyneczki” – od maluchów po personel i rodziców – zjednoczyła siły, przygotowując bogatą ofertę świąteczną - wyjątkowe wyroby, jak stroiki, palmy i pisanki. Każdy zakupiony drobiazg to realne wsparcie i dar nadziei dla małego wojownika w jego walce o zdrowie.

Piotr Sowa, fot. PS „Jedyneczka”

„Niezapominajka” powitała wiosnę

20 marca br., w Przedszkolu Samorządowym „Niezapominajka” w Nowej Sarzynie odbyło się przedstawienie z okazji powitania wiosny, które dostarczyło wiele radości dzieciom. Uroczystość miała na celu uczczenie nadchodzącej pory roku oraz przybliżenie najmłodszym tradycji związanych z jej nadejściem.

Dzieci z ogromnym zaangażowaniem przygotowywały się do występu przez kilka tygodni. Pod czujnym okiem swoich nauczycielek, uczyły się piosenek, wierszyków oraz układów tanecznych. W dniu przedstawienia przedszkolaki zaprezentowały się w kolorowych, wiosennych strojach nie zabrakło kwiatów, motyli, ptaszek i innych symboli budzącej się do życia przyrody. Atmosfera była niezwykle ciepła i pełna uśmiechu. Takie wydarzenia są doskonałą okazją do rozwijania talentów u dzieci.

Magdalena Flis

Nowe budki lęgowe dla pustulek w naszej gminie

Pod koniec lutego br., na terenie gminy zostały rozwieszane specjalne budki lęgowe dla pustułki zwyczajnej. To średniej wielkości ptak drapieżny z rodziny sokołowatych. Osobniki tego gatunku dobrze czują się w gniazdach znajdujących się wysoko nad ziemią. Charakterystycznym zachowaniem pustułki (*Falco tinnunculus*) w locie, szczególnie podczas polowania, jest zawisanie w powietrzu.

Pustułki to niezwykle pożyteczne ptaki drapieżne. Żywią się głównie myszami i innymi drobnymi gryzoniemi, dzięki czemu w naturalny sposób pomagają ograniczać ich liczebność w mieście i jego okolicach. W polowaniu na te gryzonie są skuteczniejsze niż koty. Jedna para

pustułek potrafi w ciągu sezonu lęgowego upolować setki gryzoni.

Zadanie zostało sfinansowane ze środków naszej gminy. Budki lęgowe zostały wykonane przez Zakład Aktywności Zawodowej w Nowej Sarzynie. Rozwieszono je na budynku Centrum Kultury oraz na okolicznych drzewach.

W ich montażu na wysokościach pomogli niezawodni strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Sarzynie.

CKiB dziękuje wszystkim zaangażowanym w tę inicjatywę, która sprawi, że już wkrótce nowe budki staną się bezpiecznym domem dla kolejnych par pustułek.

CKiB

sport

Ponad pół tysiąca biegaczy „Tropem Wilczym”

Ponad 500 uczestników wzięło udział w tegorocznej edycji Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym 2026”, która odbyła 1 marca w Leżajsku. Wydarzenie po raz kolejny połączyło sportową rywalizację z patriotyczną refleksją, gromadząc mieszkańców regionu oraz licznych gości.

Bieg wystartował punktualnie w południe, a uczestnicy mieli do pokonania symboliczny dystans 1963 metrów, nawiązujący do roku śmierci ostatniego z Żołnierzy Wyklętych. Na trasie nie zabrakło wyjątkowych akcentów – żołnierze pobiegli z 30-metrową białoczerwoną flagą, podkreślając patriotyczny charakter wydarzenia.

W rywalizacji sportowej po raz ósmy z rzędu zwyciężył Piotr

Stasiowski z Brzozy Królewskiej, natomiast wśród kobiet najlepsza okazała się Karolina Czudak z Woli Zarczyckiej. Oboje reprezentują Nowosarzyńską Grupę Biegową.

Miasto i Gmina Nowa Sarzyna było jednym z partnerów wydarzenia. W uroczystości uczestniczyli m.in. burmistrz Andrzej Rychel oraz dyrektor Biura Burmistrza, a zarazem radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzy Paul – inicjator organizacji biegu na Ziemi Leżajskiej.

Tegoroczna edycja „Tropem Wilczym” była nie tylko okazją do aktywności fizycznej, ale także ważną lekcją historii i wspólnoty.

Piotr Sowa, fot. Jacek Bystrzyński

III Międzyszkolny Turniej Szachowy za nami

20 marca br., w Szkole Podstawowej w Tarnogórze odbył się III Międzyszkolny Turniej Szachowy „O Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna” rozgrywany zarówno w klasyfikacji indywidualnej, jak i drużynowej. Do rywalizacji stanęło blisko 100 młodych szachistów ze szkół z terenu powiatu leżajskiego. Zawody rozegrano w dwóch kategoriach: powiatowej oraz gminy Nowa Sarzyna. Nie zabrakło emocjonujących partii, strategicznych pojedynków i wspaniałej sportowej atmosfery.

W kategorii powiat w poszczególnych kategoriach wiekowych zwyciężyli: Dominik Nowak ze SP w Wólce Grodzkiej, Urszula

Mieleszko, Adam Ziembicki i Mateusz Tobała ze SP Nr 1 w Leżajsku. W kategorii gmina zwyciężyli: Magdalena Mach, Maja Jakubowska, Kacper Fus ze SP w Tarnogórze, Damian Brzozowski ze SP w Nowej Sarzynie oraz Szymon Zdziebko ze I LO w Nowej Sarzynie. Puchar Burmistrza trafił do Urszuli Mieleszko w kat. powiat i Kacpra Fusa w kat. gmina. W klasyfikacji drużynowej zwyciężyła Szkoła Podstawowa Nr 1 w Leżajsku, przed SP w Grodzisku Górnym i SP w Wólce Grodzkiej. Nagrody wręczyli Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Rychel oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej w Tarnogórze Piotr Zawierucki.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

informacje i ogłoszenia

ZAPRASZAJĄ NA

DZIEŃ ARMII ANDERSA

17 KWIETNIA 2026, GODZ. 11.00
MUZEUM ZIEMI LEŻAJSKIEJ

W PROGRAMIE:

- PRELEKCJA TEMATYCZNA Z PRZEDSTAWIENIEM ŻOŁNIERZY ARMII ANDERSA Z NASZYCH STRON
- WYSTAWA ZDJĘĆ ORAZ RELACJA Z PODRÓŻY NA MONTE CASSINO
- WYSTĘPY ARTYSTYCZNE
- ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU „ŚLADAMI ARMII ANDERSA – PODRÓŻ PRZEZ TRZY KONTYNENTY”

PRZY WSPÓLPRACY ZE STOWARZYSZENIEM SARZYŃSKY ZWIADOWCY HISTORII ORAZ KLUBEM SENIORA SARZYNA

PATRONAT MEDIALNY

Amatorska Grupa Teatralna

BEZ PRZESADY!

działająca przy Centrum Kultury i Bibliotece w Nowej Sarzynie
zaprasza na

Wieczór Komedii

BIURO MATRYMONIALNE

Czekając na Kochanki

Szarlotka z Herbatą

PREMIERA!

19 KWIETNIA | GODZ. 18:00

Sala Widowiskowa Centrum Kultury w Nowej Sarzynie
(ul. 1 Maja 1)

DARMOWE WEJŚCIÓWKI
do odebrania w CKiB oraz filiach

PODZAS WYDARZENIA ODBĘDZIE SIĘ
ZBIÓRKA CHARYTATYWNA
 NA RZECZ ANTOŚIA KRÓLA!

Pomóżmy Antosiovi!

Zebrań środki pomogą w leczeniu i rehabilitacji Antosia Króla.

I Liceum Ogólnokształcące w Nowej Sarzynie

Profil AKADEMICKI

Przedmioty rozszerzone:
język polski, matematyka, język angielski

Profil MEDYCZNY

Przedmioty rozszerzone:
biologia, chemia, matematyka

Profil OZE – Odnawialne Źródła Energii

Przedmioty rozszerzone:
fizyka, matematyka, język angielski

Profil JĘZYKOWY

Przedmioty rozszerzone:
język angielski, język niemiecki lub język francuski, język polski

Profil POLITECHNICZNY

Przedmioty rozszerzone:
matematyka, fizyka i chemia.

Profil PRAWNO-SPOŁECZNY

Przedmioty rozszerzone:
wiedza o społeczeństwie, historia i język polski

Profil INFORMATYCZNY

Przedmioty rozszerzone:
informatyka, matematyka, język angielski

Profil TURYSTYCZNO-GEODEZYJNY

Przedmioty rozszerzone:
geografia, język angielski, matematyka

Znajdź nas w social media

SPRAWDŹ naszą ofertę

#jedyதாகszkoła

ul. Komisji Edukacji Narodowej 3,
37-310 Nowa Sarzyna
Tel. 882 433 580
lo.nowasarzyna@wp.pl
lo_ns@nowasarzyna.eu

Jak do nas
trafić?

